

- JANUARY**
Makugihon
- FEBRUARY**
Mahigugmaon
- MARCH**
Matinubangan
- APRIL**
Matinahuron
- MAY**
Mahapsay og Matimpyog
- JUNE**
*Maabtik og Musunod sa
Dhaklong Oras*
- JULY**
Maantigo og Maabilidad
- AUGUST**
*Maginhahunaon
para sa Uban*
- SEPTEMBER**
Madaginton
- OCTOBER**
Matinud-anon
- NOVEMBER**
Masaligan
- DECEMBER**
Maalampon

3

Zest for Progress
 Zeal of Partnership

Araling Panlipunan

Ika-Apat na Markahan – Modyul 8

Paglilingkod at Pakikilahok sa Mga Proyekto ng Pamahalaan sa Mga Lalawigan ng Kinabibilangang Rehiyon

Name of Learner: _____

Grade & Section: _____

Name of School: _____

Araling Panlipunan – Ikatlong Baitang
School Material for Independent Learning Engagement (SMILE)
Ika-apat na Markahan – Modyul 8: Paglilingkod at Pakikilahok sa Mga
Proyekto ng Pamahalaan sa Mga Lalawigan ng Kinabibilangang Rehiyon
Unang Edisyon, 2021

Isinasaad sa **Batas Republika 8293, Seksiyon 176** na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga mayakda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Mary Ann B. Alabastro

Editor: Juhaira I. Hussien

Tagasuri: Juhaira I. Hussien, Vilma C. Velasco

Tagalapat: Franklin E. Benitez

Tagapagpamahala:

Virgilio P. Batan Jr. CESO VI – Schools Division Superintendent

Lourma I. Poculan – Asst. Schools Division Superintendent

Amelinda D. Montero, DM – Chief Education Supervisor, CID

Nur N. Hussien – Chief Education supervisor, SGOD

Monina R. Antiquina – Education Program Supervisor

Arsenia C. Zamoras – Public Schools District Supervisor

Ronillo S. Yarag- Education Program Supervisor, LRMS

Leo Martinno O. Alejo – Project Development Officer II, LRMS

Inilimbag sa Pilipinas ng

Department of Education – Region IX – Dipolog City Schools Division

Office Address: Purok Farmers, Olingan, Dipolog City
Zamboanga del Norte, 7100

Telefax: (065)212-6986 and (065) 212-5818

E-mail Address: dipolog.city@deped.gov.ph

Alamin

Pagkatapos ng Modyul na ito, maipaliliwanag ang dahilan ng paglilingkod at pakikilahok sa mga proyekto ng pamahalaan sa mga lalawigan ng kinabibilangang rehiyon. Ang modyul na ito ay tungkol sa paglilingkod at pakikilahok sa mga proyekto ng pamahalaan sa mga lalawigan ng kinabibilangang rehiyon.

Mahalagang malaman mo ang mga ito dahil nababatay ditto ang pag-unlad at pagpapanatili ng kaayusan at kapayapaan ng pamahalaan sa kinabibilangang rehiyon.

Pamantayan sa Pagkatuto:

- Naipaliliwanag ang dahilan ng paglilingkod ng pamahalaan ng mga lalawigan sa mga kasapi nito.
(AP3EAPIVg-14)
- Natutukoy ang iba't ibang paraan sa pakikiisa sa mga proyekto ng pamahalaan ng mga lalawigan sa kinabibilangang rehiyon.
(AP3EAPIVh-15)

Aralin 1

Paglilingkod at Pakikilahok sa Mga Proyekto ng Pamahalaan sa Mga Lalawigan ng Kinabibilangang Rehiyon

Tuklasin

Panuto: Pag-aralan ang sumusunod na mga larawan at sagutin ang sumusunod na tanong.

Source: [google.com/search?rlz=1C1GCEA_enPH936PH936](https://www.google.com/search?rlz=1C1GCEA_enPH936PH936)

1. Ano ang ipinapakita sa unang larawan? Nakikinabang ba tayo sa serbisyonang ito ng ating pamahalaan?

---

2. Sa pangalawang larawan, bilang isang bata, maaari ka na bang tumulong sa proyektong pagtanim ng mga punong kahoy? Sino ba sa palagay mo ang makikinabang sa proyektong ito?

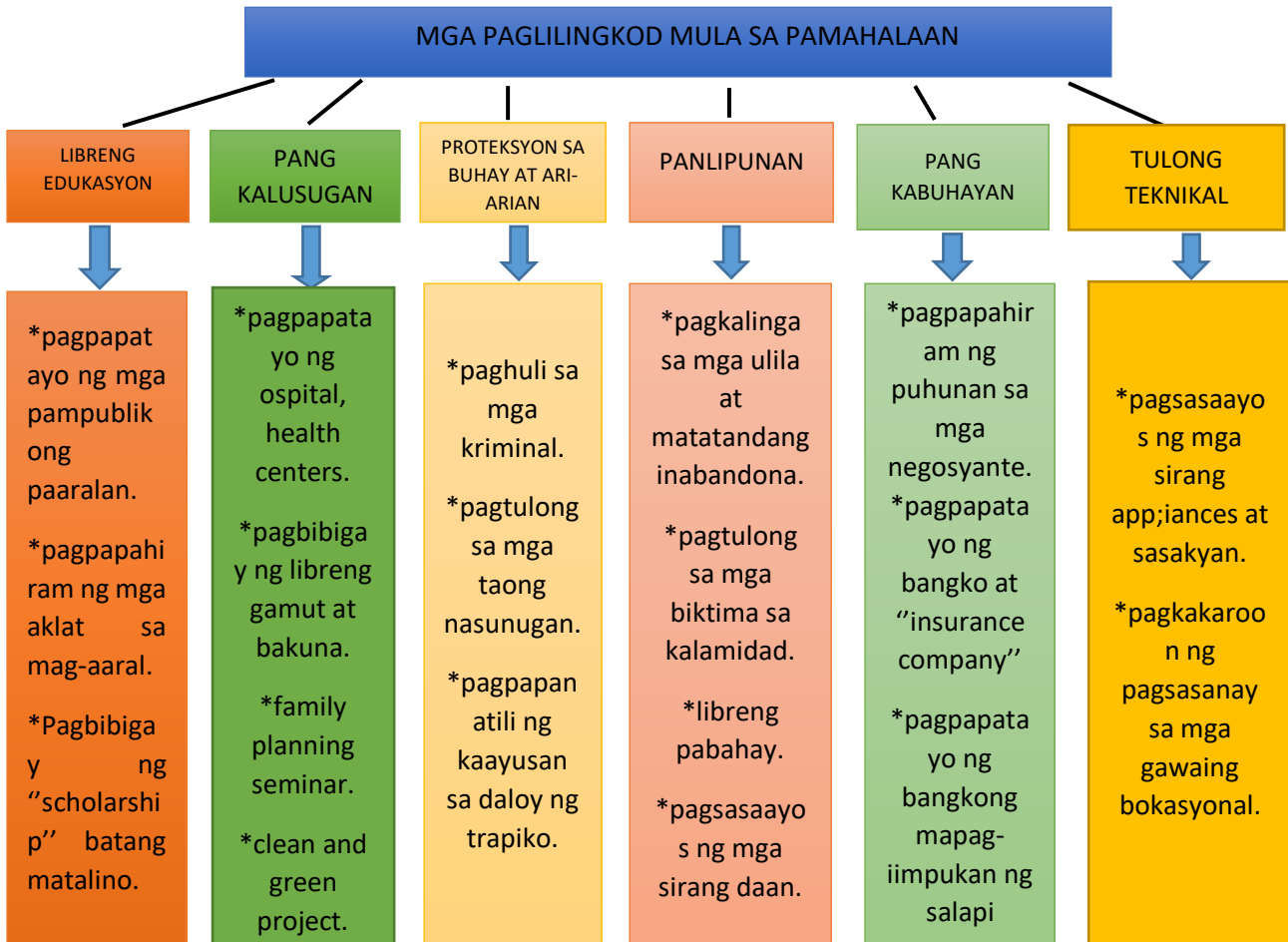

Suriin

Ang mga Paglilingkod ng Pamahalaan ng mga Lalawigan

PROYEKTO NG PAMAHALAAN

Maraming proyektong ipinatutupad ang pamunuan sa bawat lalawigan sa Rehiyon IX, Zamboanga Peninsula. Ang mga proyektong ito ay upang matugunan ang mga pangangailangan ng bawat kasapi ng lalawigan sa Rehiyon IX, Zamboanga Peninsula. Subalit magiging matagumpay lamang ang mga proyektong ito, sa pakikiisa ng mga kasapi ng bawat lalawigan sa Rehiyon IX, Zamboanga Peninsula. Halimbawa sa mga proyektong ito ay ang mga sumusunod:

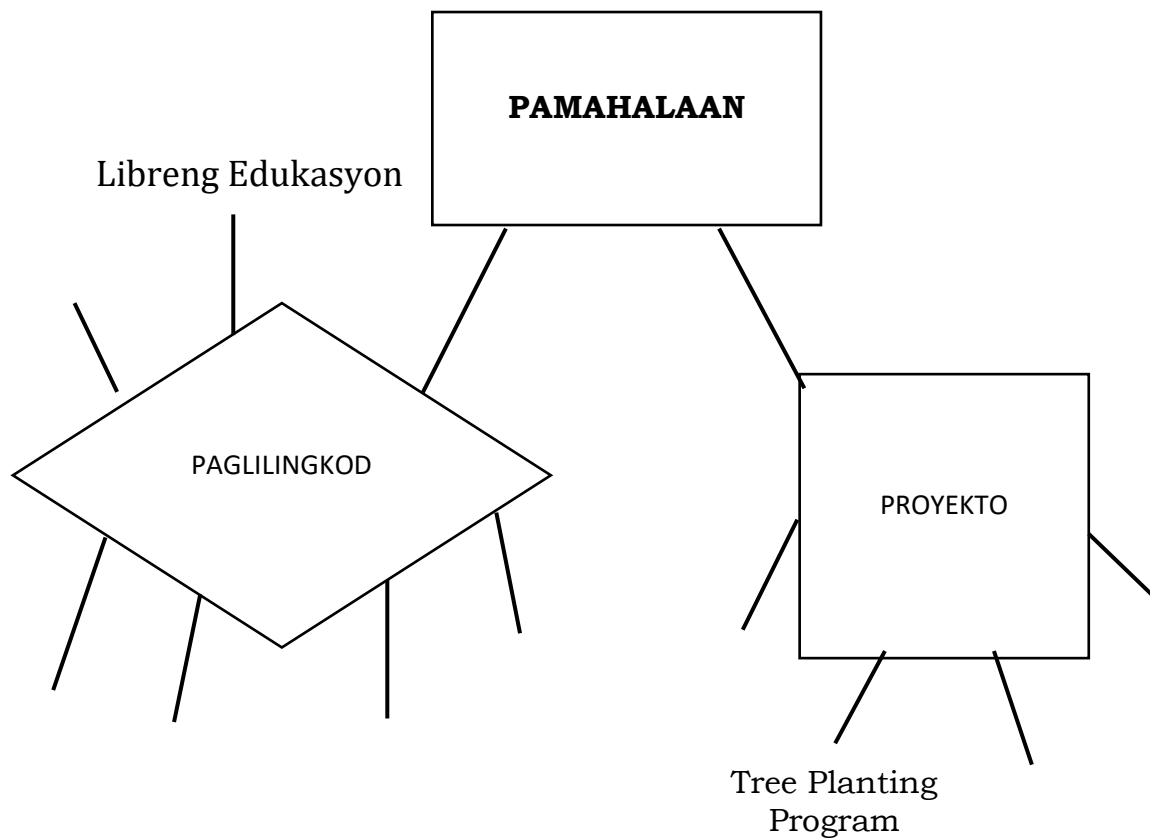
- **Safety Health Protocol to Fight COVID 19**
- **Tree Planting Program**
- **Clean Up Drive**
- **Waste Segregation**
- **Zero Cellophane Campaign**

- **Libreng Medical Mission**
- **Programang Pang-iskolar**
- **Brigada Eskwela**
- **Pagpaplano ng Pamilya**
- **Kurpiyo para sa minor edad**

Pagyamanin

Panuto: Buuin ang shape web sa pamamagitan ng pagsulat ng mga sagot upang mabuo ang konseptong binigay.

Gawain

Panuto: Sagutin ang mga sumusunod. Iguhit ang masayang mukha ☺ kung tama ang pahayag at malungkot na mukha ☹ kung hindi tama pahayag.

- _____ 1. Ang pamahalaan ang nagbibigay ng iba't ibang serbisyo upang mamuhay ng maayos ang mamamayan.
- _____ 2. Hindi kailangan ang mga paglilingkod upang umunlad ang lalawigan.
- _____ 3. Ang pakikiisa sa mga proyekto ng pamahalaan ang kailangan upang mapaunlad ang lalawigan.
- _____ 4. Tulungnan lamang ang proyektong mayroon pakinabang sa sarili mo. Di bale ng may pakinabang ang kamag-anak mo.
- _____ 5. Ang mabuti at maayos na pamamalakad ng pamahalaan ang siyang daan upang mapaunlad ang lalawigan.

Isaisip

Ang pamahalaan ng bawat lalawigan ay kumikilos upang mapaglingkuran ang mga kasapi nito. Ang mabuhay nang maayos sa lalawigan ay nangangailangan ng iba't ibang serbisyo mula sa pamahalaan. May mga paglilingkod na itinuturing na pangunahin sapagkat kung wala ito, hindi magiging maayos ang pamumuhay ng mga taong nasasakupan nito. *Libreng Edukasyon, Pagkalusugan, Proteksiyon sa Buhay at Ari-arian, Panlipunan, Pangkabuhayan at Tulong Teknikal* ang mga paglilingkod sa pamahalaan. Kaagapay sa mga paglilingkod na ito ay ang mga proyekto ng pamahalaan na syang tinatamasa ng mga taong bayan. Kung gayon lahat ng tao ay dapat makikiisa sa pagtulong upang maging madali at maayos ang daloy ng mga proyektong ibinibigay ng pamahalaan.

Tayahin

A. Panuto: Isa-isain ang mga paglilingkod sa pamahalaan. Basahing mabuti ang mga serbisyo at piliin ang wastong paglilingkod nito sa loob ng kahon. Isulat ang letra sa patlang bago ang bilang.

- A. Serbisyong pangkabuhayan
- B. Libreng edukasyon
- C. Proteksyon ng buhay at ari-arian
- D. Tulong teknikal
- E. Serbisyong panlipunan
- F. Serbisyong pangkalusugan

- _____ 1. Pagpapatayo ng mga paaralan at pagbibigay ng iskolarship.
- _____ 2. Libreng pababakuna para sa mga kabataan.
- _____ 3. Pag-aayos sa mga nasirang appliances at sasakyan.
- _____ 4. Pagpapahiram ng puhunan sa mga tao para makapatayo ng maliit na negosyo.
- _____ 5. Paghuli at pagbibilango sa mga taong may mga kasalanan.

B. Panuto: Bilugan ang letra ng wastong sagot.

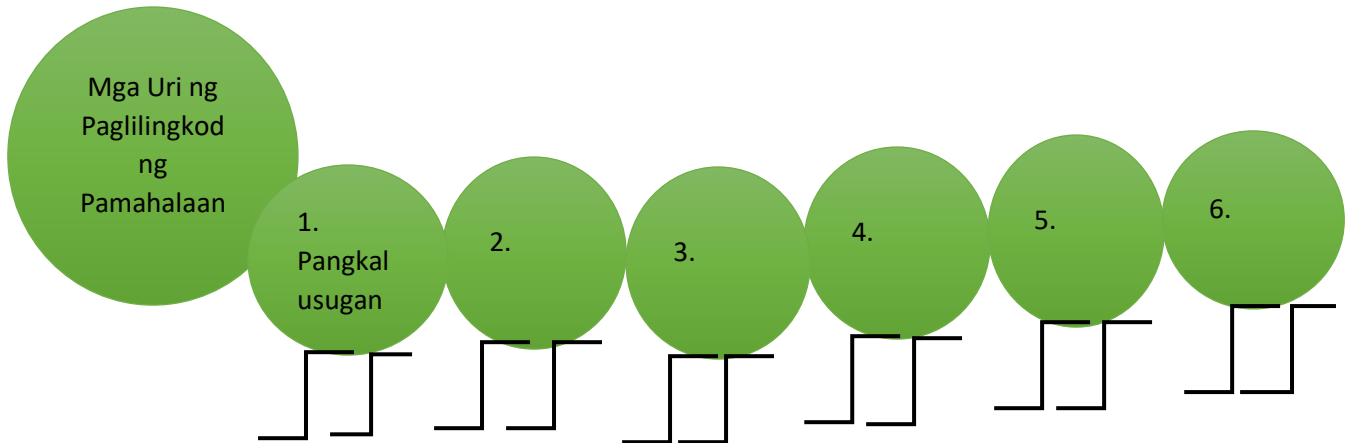
1. Ano ang ahensiya ng pamahalaan ng Zamboanga del Norte ang nagpapatupad ng tungkol sa kaayusan ng mga basura?
A. DENR   B. DepEd   C. PNP   D. DOH
2. Alin dito ang proyekto ng ating lalawigang Zamboanga del Norte?
A. Paghuli ng mga maliliit na isda   C. Pagtapon ng mga basura
B. Pagputol ng mga punongkahoy   D. Tree Planting Project
3. Ano ang mabuting naidudulot sa pagtanim ng mga punong kahoy?
A. Para iwas sa baha   C. Para may gawing panggatong
B. Para mabuting paglakad   D. Para sa ating damit
4. Ang mga sumusunod ay mga proyekto sa lalawigan ng Zamboanga del Norte, maliban sa isa
A. Libreng Medical Mission   C. Tree Planting Program
B. Pagtapon ng Basura sa Dagat   D. Waste Seggregation
5. Alin sa mga proyektong ito ang tungkol sa kalinisan ng kapaligiran?
A. Clean Up Drive   C. Pagplano sa Pamilya
B. Medical Mission   D. Programang Pang-iskolar

Karagdagang Gawain

A. Panuto: Isa – isahin ang mga paglilingkod ng pamahalaan sa mga lalawigan. Isulat ang mga sagot sa caterpillar map.

B. Panuto: Lagyan ng tsek (/) ang patlang kung ipinakikita sa pahayag ay pakikiisa sa proyekto ng pamahalaan at ekis (X) kung hindi.

- _____ 1. Sasabihin ko sa magulang ko na tumulong sa “Brigada Eskwela.”
- _____ 2. Susunod ako sa mga batas trapiko.
- _____ 3. Liliban ako sa klase tuwing Buwan ng Nutrisyon.
- _____ 4. Aasa ako sa mga taong maglilinis ng tapat ng aming bahay.
- _____ 5. Makikiisa ako sa pagtatanim ng puno sa aming barangay.

Sanggunian

- MELC's
- Aklat:
    Araling Panlipunan, Kagamitan ng Mag -aaral
    Rehiyon IX – Zamboanga Peninsula
- Compilation ARAL. PAN.Gr.3-REGION IX TG&LM- Yunit 1-4
- Source: [google.com/search?rlz=1C1GCEA_enPH936PH936](https://www.google.com/search?rlz=1C1GCEA_enPH936PH936)

Region IX: Zamboanga Peninsula Hymn – Our Eden Land

Here the trees and flowers bloom
Here the breezes gently blow,
Here the birds sing Merrily,
The liberty forever Stays,

Gallant men And Ladies fair
Linger with love and care
Golden beams of sunrise and sunset
Are visions you'll never forget
Oh! That's Region IX

Cebuanos, Ilocanos, Subanonos, Boholanos, Ilongos,
All of them are proud and true
Region IX our Eden Land

Here the Badjaos roam the seas
Here the Samals live in peace
Here the Tausogs thrive so free
With the Yakans in unity

Hardworking people Abound,
Every valleys and Dale
Zamboanguaños, Tagalogs, Bicolanos,

Region IX
Our...
Eden...
Land...

My Final Farewell

Farewell, dear Fatherland, clime of the sun caress'd
Pearl of the Orient seas, our Eden lost!
Gladly now I go to give thee this faded life's best,
And were it brighter, fresher, or more blest
Still would I give it thee, nor count the cost.

On the field of battle, 'mid the frenzy of fight,
Others have given their lives, without doubt or heed;
The place matters not-cypress or laurel or lily white,
Scaffold or open plain, combat or martyrdom's plight,
T is ever the same, to serve our home and country's need.

I die just when I see the dawn break,
Through the gloom of night, to herald the day;
And if color is lacking my blood thou shalt take,
Pour'd out at need for thy dear sake
To dye with its crimson the waking ray.

My dreams, when life first opened to me,
My dreams, when the hopes of youth beat high,
Were to see thy lov'd face, O gem of the Orient sea
From gloom and grief, from care and sorrow free;
No blush on thy brow, no tear in thine eye

Dream of my life, my living and burning desire,
All hail ! cries the soul that is now to take flight;
All hail ! And sweet it is for thee to expire ;
To die for thy sake, that thou mayst aspire,
And sleep in thy bosom eternity's long night.

If over my grave some day thou seest grow,
In the grassy sod, a humble flower,
Draw it to thy lips and kiss my soul so,
While I may feel on my brow in the cold tomb below
The touch of thy tenderness, thy breath's warm power.

Let the moon beam over me soft and serene,
Let the dawn shed over me its radiant flashes,
Let the wind with sad lament over me keen ;
And if on my cross a bird should be seen,
Let it trill there its hymn of peace to my ashes.

Let the sun draw the vapors up to the sky,
And heavenward in purity bear my tardy protest
Let some kind soul o'er my untimely fate sigh,
And in the still evening a prayer be lifted on high
From thee, O my country, that in God I may rest.

Pray for all those that hapless have died,
For all who have suffered the unmeasur'd pain;
For our mothers that bitterly their woes have cried,
For widows and orphans, for captives by torture tried
And then for thyself that redemption thou mayst gain

And when the dark night wraps the graveyard around
With only the dead in their vigil to see
Break not my repose or the mystery profound
And perchance thou mayst hear a sad hymn resound
'T is I, O my country, raising a song unto thee.

And even my grave is remembered no more
Unmark'd by never a cross nor a stone
Let the plow sweep through it, the spade turn it o'er
That my ashes may carpet earthly floor,
Before into nothingness at last they are blown.

Then will oblivion bring to me no care
As over thy vales and plains I sweep;
Throbbing and cleansed in thy space and air
With color and light, with song and lament I fare,
Ever repeating the faith that I keep.

My Fatherland ador'd, that sadness to my sorrow lends
Beloved Filipinas, hear now my last good-by!
I give thee all: parents and kindred and friends
For I go where no slave before the oppressor bends,
Where faith can never kill, and God reigns e'er on high!

Farewell to you all, from my soul torn away,
Friends of my childhood in the home dispossessed!
Give thanks that I rest from the wearisome day!
Farewell to thee, too, sweet friend that lightened my way;
Beloved creatures all, farewell! In death there is rest!

I Am a Filipino, by Carlos P. Romulo

I am a Filipino—inheritor of a glorious past, hostage to the uncertain future. As such I must prove equal to a two-fold task—the task of meeting my responsibility to the past, and the task of performing my obligation to the future.

I sprung from a hardy race, child many generations removed of ancient Malayan pioneers. Across the centuries the memory comes rushing back to me: of brown-skinned men putting out to sea in ships that were as frail as their hearts were stout. Over the sea I see them come, borne upon the billowing wave and the whistling wind, carried upon the mighty swell of hope—hope in the free abundance of new land that was to be their home and their children's forever.

I am a Filipino. In my blood runs the immortal seed of heroes—seed that flowered down the centuries in deeds of courage and defiance. In my veins yet pulses the same hot blood that sent Lapulapu to battle against the first invader of this land; that nerved Lakandula in the combat against the alien foe, that drove Diego Silang and Dagohoy into rebellion against the foreign oppressor.

The seed I bear within me is an immortal seed. It is the mark of my manhood, the symbol of dignity as a human being. Like the seeds that were once buried in the tomb of Tutankhamen many thousand years ago, it shall grow and flower and bear fruit again. It is the insignia of my race, and my generation is but a stage in the unending search of my people for freedom and happiness.

I am a Filipino, child of the marriage of the East and the West. The East, with its languor and mysticism, its passivity and endurance, was my mother, and my sire was the West that came thundering across the seas with the Cross and Sword and the Machine. I am of the East, an eager participant in its spirit, and in its struggles for liberation from the imperialist yoke. But I also know that the East must awake from its centuries sleep, shake off the lethargy that has bound his limbs, and start moving where destiny awaits.

I am a Filipino, and this is my inheritance. What pledge shall I give that I may prove worthy of my inheritance? I shall give the pledge that has come ringing down the corridors of the centuries, and it shall be compounded of the joyous cries of my Malayan forebears when first they saw the contours of this land loom before their eyes, of the battle cries that have resounded in every field of combat from Mactan to Tirad Pass, of the voices of my people when they sing:

"I am a Filipino born to freedom, and I shall not rest until freedom shall have been added unto my inheritance—for myself and my children and my children's children—forever."

